

28.02.2023

Pormestari

17 §**Lausunto ympäristöministeriölle HELCOMin Itämeren suojelun toimenpideohjelman kansallisesta toimenpidesuunnitelmasta**

HEL 2023-001479 T 00 01 06

Päätös

Pormestari antoi ympäristöministeriölle HELCOMin Itämeren suojelun toimenpideohjelman kansallisesta toimeenpanosuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Itämeren suojelun toimintaohjelman kansallinen toimeenpanosuunnitelma on kattavasti laadittu. Suunnitelmassa tunnistetaan hyvin toimintaohjelman toimenpiteiden kytkeytyminen kansallisiin ja EU-tason toimiin.

Toimeenpanosuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet ovat keskeinen osa myös kaupunkien ja kuntien toiminnansuunnittelua. Helsingin kaupunkistrategiassa varaudutaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja nostetaan tärkeiksi teemoiksi luonnon monimuotoisuus sekä Itämeren tilan kohentaminen.

Itämeren tilan parantamiseksi Helsingin ja Turun kaupungit ovat vuodesta 2007 lähtien toteuttaneet yhteistä Itämerihaastetta. Itämerihaaste on verkostoaloite, joka kutsuu organisaatiot sitoutumaan Itämeren suojeluun, tekemään oman Itämeri -toimenpideohjelmansa ja alkavan toteuttaa sitä. Itämerihaasteen verkostossa on tällä hetkellä 315 organisaatiota Suomesta ja muista Itämeren maista. Vuonna 2023 valmistellaan Itämerihaasteen uusi Helsingin ja Turun Itämeri-toimenpideohjelma 2024–2028.

Helsingin kaupunki on laatinut roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman, jolla pyritään vähentämään roskaantumista ja roskan määrää kaupungissa. Ohjelmassa on 17 kärkihanketta, joissa mm. viestinnän ja verkostoitumisen kautta pyritään tuomaan esille roskaantumisen kustannukset, kehitetään ja testataan uusia ratkaisuja roskaantumisen hillitsemiseksi ja parannetaan pienvenesatamien jätteiden keräystä. Helsingin kaupunki on mukana myös uudessa BaltiPlast -hankkeessa (2023–2025), joka on saanut rahoitusta EU:n Itämeriohjelmasta (INTERREG Baltic Sea Region programme). Hankkeen tavoite on tunnistaa, testata ja ottaa käyttöön toimia, jotka edistävät kiertotalousratkaisuja, joilla muovin kulutusta voidaan vähentää ja roskan määrää hillitä kaupungin maa- ja merialueella.

28.02.2023

Pormestari

Helsinki sopeutuu muuttuvaan ilmastoon ja tähtää hiilineutraaliuteen vuoteen 2030, tavoite on nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiilinegatiivinen sen jälkeen. Kaupunki on laatinut tavoitteiden saavuttamiseksi Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelman. Ohjelman toimenpiteiden ja päästövähennysten toteutumista seurataan ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2021–2028 (LUMO) tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaupungin kaikessa toiminnassa. LUMO-ohjelmassa on kokonainen osio saarten, rantojen ja merialueiden vedenalaisten luontoarvojen tunnistamisesta ja suojelemisesta. Toimenpiteinä on mm. vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen merialueiden käyttöä suunniteltaessa. Lisäksi Helsingillä on luonnonsuojeluohjelma (2015–2024), jonka toteutuksen tavoitteena on vuosittain viiden uuden luonnonsuojelualueen perustaminen. Ohjelmassa on mukana myös merialueelle sijoituvia kohteita.

Helsingillä on käynnissä useita kaupungin strategiaa toteuttavia ohjelmia, jotka tukevat lausunnolla olevaa Suomen kansallista toimeenpanosuunnitelmaa 2021 päivätylle HELCOMin Itämeren suojelun toimintaohjelmalle. Vastaavanlaista ohjelmatyötä tehdään useissa muissa Suomen kaupungeissa ja kunnissa.

Lausunnolla olevan toimeenpanosuunnitelman päätavoitteena on ”tunnistaa eri toimenpiteille kansalliset vastuuorganisaatiot ja muut keskeiset toimijat kansallisesti toteutettavien toimenpiteiden toimeenpanossa.” Kuntia tai kaupungeja ei kuitenkaan mainita vastuutahoina kuin muutamissa toimenpiteissä. Toimeenpanosuunnitelman toteuttamisen turvaamiseksi olisi syytä hyödyntää suurimpien kaupunkien ohjelmatyötä, asiantuntemusta ja osaamista kansallisen toimeenpanosuunnitelman nykyistä useamman toimenpiteen toteutuksessa. Toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan erilaisten hankerahoitusten kautta (mm. HELMI, NOUSU). Näissä voidaan hyödyntää aiempaa paremmin suurien kaupunkien kokemuksia ympäristönsuojelua koskevista ohjelmatoista, jotka toimivat usein hyvänä lähtömateriaalina pienempien kuntien omien ohjelmien laadinnassa ja toteutuksessa. Näin voitaisiin edistää kansallisen toimeenpanosuunnitelman etenkin sellaisten toimenpiteiden toteutusta, jota ei ole mahdollista viedä käytäntöön lainsäädännön ohjauskeinoilla.

Toimeenpanosuunnitelman teemassa: ”3.4. Teema: Meriroska” pyritään arvioimaan mm. meriroskien määrää ja lähteitä. Tavoite on erittäin kannatettava ja pikaisesti tulisi kehittää standardit meriroskan sekä mikromuovien määrän ja laadun mittaamiselle, jotta tutkimustulokset olisivat vertailukelpoisia keskenään.

28.02.2023

Pormestari

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 1.2.2023
- 2 Lausuntopyyntö 1.2.2023, liite, toimeenpanosuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Ympäristöministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa HELCOM1n Itämeren suojelun toimintaohjelman (BASP) kansallisesta toimeenpanosuunnitelmasta. Lausuntoa on pyydetty 28.2.2023 mennessä. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:n sivuilla julkaistuun lausuntopyyntöön.

Taustaa

Itämeren suojelukomissio HELCOM (Baltic Marine Environment Protection Commission, Helsinki Commission) on hallitustenvälinen organisaatio, jonka tavoitteena on Itämeren meriympäristön suojelu. HELCOMin työ perustuu yleissopimukseen Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelusta (Helsingin sopimus, SopS 2/2000), joka tehtiin Itämeren rannikkovaltioiden kesken vuonna 1974 ja päivitettiin 1992. Sopimusosapuolina on kaikki Itämeren yhdeksän rannikkovaltiota ja EU. HELCOMin sopimus liitteineen on oikeudellisesti sitova. HELCOMin toimesta hyväksytyt strategiat ja suositukset toimeenpaneavat sopimuksen sitovaa suojeluelvoitetta, mutta eivät itsessään ole oikeudellisesti sitovia.

28.02.2023

Pormestari

HELCOM:n Itämeren suojelun toimintaohjelman (BASP) kansallinen toimeenpanosuunnitelma

Itämeren suojelun toimintaohjelma, Baltic Sea Action Plan (BSAP) on Itämeren suojelukomissio HELCOMin keskeinen työväline Itämeren tilan parantamiseksi. Ensimmäinen Itämeren suojelun toimintaohjelma astui voimaan vuonna 2007. Päivitetty toimintaohjelma hyväksyttiin HELCOMin ministerikokouksessa lokakuussa 2021 ja se ulottuu vuoteen 2030 asti. Päivitetty toimenpideohjelma sisältää 199 toimenpidettä, joista 56 on kansallisesti toimeenpantavia ja 57 toimenpidettä sisältää kansallisesti toimeenpantavan osan. Loput 86 toimenpidettä toimeenpannaan yhteistyössä HELCOM-maiden kesken, osana HELCOMin työ- ja asiantuntijaryhmien työtä.

Itämeren suojelun toimintaohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi päätettiin Suomessa valmistella kansallinen toimeenpanosuunnitelma, joka koskee etenkin toimintaohjelman kansallisesti tai osittain kansallisesti toimeenpantavia toimenpiteitä. Toimeenpanosuunnitelmaa on valmisteltu ympäristöministeriön johdolla vuoden 2022 aikana. Sen toteuttamiseen on osallistunut suuri joukko etenkin HELCOMin työryhmissä ja asiantuntijaryhmissä toimivia asiantuntijoita, mutta myös muita tahoja. Valmistelun aikana pidettiin myös neljä sidosryhmätilaisuutta. Toimeenpanosuunnitelma julkaistaan Valtioneuvoston julkaisusarjassa kevään 2023 aikana.

Lausuntopyynnön tavoitteena on mahdollistaa eri sidosryhmien osallistuminen sekä Itämeren suojelun toimintaohjelman kansallisen toimeenpanon suunnitteluun että sen toteuttamiseen.

Itämeren suojelu toimintaohjelman kansallisen toimeenpanosuunnitelman päätavoitteet ovat:

Saatu lausunto

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 1.2.2023
- 2 Lausuntopyyntö 1.2.2023, liite, toimeenpanosuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

28.02.2023

Pormestari

Ote
Ympäristöministeriö

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.02.2023

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 17 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

28.02.2023

Pormestari

Anni Sinnemäki
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 01.03.2023.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566